

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

**Szerkesztőség:**  
Főtit. Hermann-udvar I. emelet, a főbejáratnál.

Bérmontellen leveleket csak ismert kézi fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

**Kiadóhivatal:**  
Főtit. a törvényszék mellett Neumann-háznak utczára nyíló helyiségében.

**Hirdetések díjazásáról szerint:**  
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

**Előfizetési árak:**  
Helyben hazhoz hordva:  
Egész évre 12 fr.  
Fél évre 6 fr.  
Negyed évre 3 fr.  
Egy óra 1 fr.

**Vidékre postán küldve:**  
Egész évre 14 fr. — kr.  
Fél évre 7 fr. — kr.  
Negyed évre 3 fr. 50 kr.  
Egy óra 1 fr. 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

## A mameluk Szerbia.

Arad, ápr. 9.

A Garasanin-cabinet életképessége képezi nagybárá a lapok eszmecseréinek tárgyát. Ez a — Szerbiára nézve — kiválóan fontos kérdés annyival is inkább lép előtérbe, mert a legutóbbi időkben felmerült kombinációk nem hajlandók egészen jogot adni a politikai világnak, a Ristic bukása feletti napirendre való térésre. Mint-hogy pedig az amugy is megviselt Szerbiának fölöttébb kárára volna egy újabb minisztertervezés, az tehát most a kérdések-kérdése a szomszéd királyságra, hogy lehet-e némileg számítani a Garasanin-cabinet tartósságára, illetve számíthat-e a cabinet az újonnan meginduló képviselőválasztásoknál többségre?

Mielőtt e kérdésre megfellelnék, legújabb értesüléseink után, adjunk a szerb politikai viszonyok mai állásáról rövid, tájékozható képet.

Szerbiában, a múlt napokban megkísérelt Ristic-cabinet is hajlandó lett volna határozott engedményeket tenni az osztrák-magyar monarchiának, s a Ristic bukását csak az okozta, hogy oly költségelőirányzatot akart Milánnal a hadseregére nézve elfogadtatni, mely a katonaság, sőt a csendőrség létszámát is a minimumra szállította volna le. Ez első pillanatra szinte csekélységnek látszik, de alapszámban véve nem kevesebb jelentőségű annál, mint hogy ezáltal az államhatalom oly nagy mérvben gyengítették, hogy bármely pillanathoz uralkodni legyen képes a helyzet felett a Ristic zavarokra hajlandó extravagáns politikai egyénisége.

Ristic bukott tehát és erre — különben is gyenge párta — az országban föltötte demoralizálódott, s hívei most el vannak csüggedve. Nem tudnak bízni abban az emberben, ki annyi évi várakozás után, közel ahhoz a pillanathoz, hogy végre ismét fennen lobogtassa a párt zászlaját, olyan csorbát ejtett annak nyomban.

Már ez incidens előtt is, de ezután még inkább behátta minden józan szerb hazafi, hogy a régi panszláv politika folytatására végleg elmúlt minden alkalom és hogy a pétervári agensek által hirdett nagy Sláviában sem Bulgáriában, sem Szerbiában nem számíthatnak független nemzeti jövőre.

Ezt tudta és érezte Garasanin és ez tudat felrázta fásultságából őt is, pártját is — a haladó-pártot, s mindenfelől jöttek — küldöttségek Garasaninhoz, kit a párt kitünőségeivel egyetemben feltétlen hűségéről biztosítottak.

A választásokat tehát Garasanin fogja vezetni és nagy a reményesség országserzte, hogy a haladó-párt lesz többségben a skupsztinában, mely pártuak tagadhatlanul nagy a népszerűsége az országban.

Miért? Mert a józan politika vezetése és vezetése most is Garasanin ter-veiben, melyek a mai viszonyok szám-bavétele mellett legelfogadhatóbb alapo-kon nyugszanak. A nép tudtával van annak is, hogy e politika az osztrák-magyar barátság talajában bírja élteit gyökereit és éppen ezért a falusi nép is, mely nyugalmat obajt, hogy békében végezhesse napimunkáját, „naprednjak“-nak vallja magát és kor-mánypárti érzületű a jelen esetben. Antidynasticus áramlat nem az ország-ban, hanem egyes családokban létezik, melyek a trónpretendens Karagor-gyevicsesal rokonsági, vagy barátsági összeköttetésben állanak pusztá tradi-tióból. Hallani sem akarnak Péter her-czegről, a ki olyan trónkövetelő, a kitől nemcsak a trónra való jogot, hanem a hercegi címet is elvitatják.

Ime egy erős, s mesterkéletlenül előállt hangulat, melynek kedvezőbet sem Milán, sem pedig kormányva nem kívánhatnak maguknak. Hogy azonban a választási küzdelem a kormánypárti (Szarbia, a Ristic- és a radicalis-párt között nagyon hevesek lesznek, az már csupán azon egyszerű indokból is előrelátható, hogy minden kormányban kezdő napjaiban vély-gökeresen árthatni az ellenzék.

Hogy mi e helyen, ily hosszasan foglalkoztunk ez alkalommal a szerb politikai viszonyokkal, annak indokot ad az, hogy ezen általános képpel tisztán constátálni akartuk, hogy a szerb miniszterválasz megoldása olyan ter-mészeti, hogy a szerb kormány ro-konszenzes magatartására mindannyi-szor számíthatunk, valahányszor a keleti kérdés monarchiának érdekéről érintő átalakuláshoz jut.

És ebben az előnyös helyzetben a mint most nagy szerepe van, ak-ként nagy része volt annak a megre-mtetésében Khevenhüller grófnak, belgrádi képviselőnek, ki missziójá-nak kitünően felelt meg, s Milánnak legteljesebb bizalmát bírja.

Ime a józan, a kormánypárti Szer-bia, mely rövid idő alatt a mennyi reményét semmisítette meg a Ristic-pártnak, éppen annyi bizalmat ad nekünk a keleti kérdésben befolyásos szereplésre.

## Az osztrák-magyar bank szabadalma.

Mint Bécsből jelentik az osztrák-magyar bank kormányzója tegnap megkapta az osztrák és magyar pénzügyminisztereknek az 1887. év végével lejáró bankszabadalom meghosszab-hítására vonatkozó egyetemes átiratait.

Erre vonatkozólag a következőkört érte-sítenek:

Az osztrák-magyar bank főtanácsa most — még pedig már valószínűleg jövő esztendő-kön tartandó rendes ülésén — tárgyalás alá veendi ezen leiratokat és határozatot fog hozni a két kormány részéről kifejtett fel-tételekre nézve, a melyek a főtanács eredeti propositióitól sok tekintetben eltérnek. — Mintán azonban a két pénz-nyugyminiszter képviselői és a tanács megbiz-ottjai közt az eredeti propositiók óta folyt tárgyalások minden részlettel felelőle egyértel-műségre vezettek, valószínű, hogy a főtanács a két kormány feltételeit — egészen — terjedelmében elfogadja, erről a két pénzügyminiszter értesíti s egyetemesen a bank részvényesektől rendkívüli közgyűlésre hívja össze, mely hivatalos lesz az egyezmény elfogadására nézve határozati. Az 1877-ben és 1878-ban követelt eljárás, mely szerint az egyezmény előbb a parlamentben került tárgyalás alá s csak az után terjesztett elfogadás végett a bank közgyűlése elé, ezáltal nem fogják ismételní, mivel sokkal correctebb és a törvényhozás méltóságának megfelelőbb, ha a két parla-ment a bank közgyűlése által előzetesen már elfogadott egyezményt veszi tárgyalás alá. A bankrészvényesek rendkívüli közgyűlésére a meghívókat a bankalapszabály értelmében, a közgyűlés megtartása előtt 14 nappal kell kibocsátani.

## A megyék pénzkézeltése.

A megyei pénzkézeltés az évi számadási kivonatok általános szabályozása tárgyában, mint a „Magyar Közigazg.“ értesít, a helygy-miniszter közelebb az összes megyékhez körren-deletet fog kibocsátani, melyben a helygy-mi-niszterium kebelében megtartott előzetes tanács-kozás megállapodásaihoz képest névszerint fel-sorolhatunk a megyei pénztárban kezelt egyes: alapok, melyekről az évi számadási kivonatok külön jelentés kíséretében terjesztendő fel és pedig a körendelethez esatolt minta szerint, a mi azt, hogy ezen számadási kivonatok teljes egyöntetűséggel állítassanak ki, lehetővé fogja tenni. A számadási kivonatok minden évben legkésőbb május 10-ig terjesztendőek fel, va-lamint ugyanezen határidőre lesnek bemutatandók a pénzkézeltési és számviteli szabályzathoz képest összeállított főkimutatások is. Felhívhatunk a megyék, hogy, ha a megyei pénztárban a mi-niszter hatáskörét illető oly alap is kezeltetnek, mely az 1884. évre szerkesztett főkimutatásban nem fordul elő, ezt pótlólag jelenték fel, s ha idővel új alap jönne létre, illetleg valamely alap megszűnne, vagy pedig rendelkezés vál-tozást szenvedne, arról is a miniszteriumban ve-zetett nyilvántartás kiigazítása végett tegyen jelentést. Az ezen körrendeletben contem-plált intézkedések már a folyó számadási évről életbe-fognak lépni. Az árvapénzre vonatkozólag a fennálló külön rendszabályok érvénye fennmarad.

## A romániai vámszerződés.

Kereskedelmi vámszerződésünk Romániával, melyre vonatkozólag Széchenyi gr. miniszter teg-napelőtt a házban nyilatkozott, tudvalevőleg ez évi május 31-én jart le, nem pedig július 10-én, mint többször említve volt. A tíz évi tartamra kötött szerződés ratificációjának ki-cserélése Bukarestben 1876. június 1-én tört-ént. Most már általánosan úgy véteik a do-log, hogy a Romániában a legközelebb meg-szavazott törvény, a melynek értelmében va-lamely szerződés lejártá után az illető szer-ződési tarifa még további 40 napra érvényben hagyható, abszolút kötelező. A „Bud. Corr.“ megjegyzi, hogy ez korántsem áll, azután ezeket írja:

Románia megteheti és előreláthatólag e törvény értelmében meg is teszi, hogy az osztrák-magyar monarchiából importálandó árucikkek-re a jelenleg megkötött vámtetele-keket július 9-ig érvényesít, noha erre nem kényszeríthető. Az osztrák-magyar monarchia azonban teljességgel nincs abban a helyzet-ben, hogy előzőleg meghozandó törvényes in-tézkedés nélkül Romániával szemben a mos-tani vámtarifát május 31-ike után is érvé-nyesíthesse. E szerint tehát ezen 40 napra vonatkozólag az osztrák és a magyar tör-vényhozásokban is vagy pozitív törvényt kell hozni, vagy pedig a kormányt törvé-nyesen felhatalmazni, hogy ez esetre e tekintetben rendeletileg intézked-hessék. Annyi már most is két-ségtelen, hogy a kereskedelmi szerződés Ro-mániával a jelenlegi szerződés lejártáig, jú-ni-1-ig semmiesítve sem jöhet létre, még az esetben sem, ha a román kormány amaz előttünk teljesen megfoghatatlan eljárását, hogy még mindig nem küldte ki megbizott-ját, jóvá teszi és például követjét Bécsben az alkudozások megkezdésével megbizta. Minthogy a román kormányunk jogában áll a jelenlegi tarifát július 10-ig érvényben hagyni, a je-lenlegi szerződésnek azonban további meg-hosszabításáról — mint a „Bud. Corr.“ Bu-karestből értesít — épen séggel semmit sem akar tudni, az összes érdekeltek körékre nézve oly fontos kérdés, vajon szerződéses vagy szer-ződés nélküli állapot áll-e be, négy hét tar-tamán belül okvetlenül el fog dönti. — Jú-lius 10-ikén jöhet új szerződés létre, feltéve, hogy ez az új szerződés Romániában ezen időpontig törvényserzévé válik és ha legkésőbb május elsőjéig a tárgyalások annyira halad-tak, hogy alapos kilátást nyújtanak egy szerződés megkötésére, az osztrák és magyar kormányok a fennebb említett, esetleg több hónapra ki-terjedő meghatalmazásra nézve előterjesztés intézkedhetnek és intéznek is a törvényható-sághoz. — Ha a szerződési tárgyalások menete azonban nem nyujtana kilátást a si-kerre, a szerződés nélküli állapot részünkről feltétlenül már jú-nius 1-jével beáll s a kereskedő világ-nak ezen eshetőségre el is kell készülnie, a minek megemlése mellett kiválszóan hangsulyozandó még az, hogy a legfontosabb kiviteli cikkek-re, nevezetesen ruházatokra nézve sem a német-román, sem az angol-román kereskedelmi szer-ződések nem tartalmaznak megkötött vámtételeket, hanem azon záradékok foglalkák magukban, hogy az osztrák-magyar-román szerződésben megkö-tött tarifafételekre nézve ok is — németek és angolok — a legkedvezményesebb elbánás alá esnek, amely záradék azonban abban a

pillanatban hatálytalaná válik, a melyben a mi szerződésünk Romániával szemben meg-szűnt, minthogy a mi exporteurjeinket ezen árucikkek-re nézve Németországgal és An-gliával szemben kedvezőtlenebb vámélnás Románia részéről nem föllyeztetli.

**A horvát regnicolaris bizottság.** A hor-vát regnicolaris bizottság munkálatait tegnap nyújtották át Szógyeny-Marich László tár-nokmesternek, az ország magyar kiküldöttség elnö-keinek. A magyar országos kiküldöttség ennek következtében közelebb ülést fog tartani, melyen bejelentetik a muukalt átvétele, s annak tárgyalása valószínűleg a husvét után tartandó első ülésre tüzetik ki.

**Képviselőválasztás.** A németújvári kerületben, a törvi József lemondása folytán, az új képviselőválasztás máj 21-ikén lesz.

## Országgyűlés.

### A képviselőház ülése ápr. 8-án.

**Elnök:** Kiseb jelentőségű kérények és jelentések beuntatása után, jelzi a napirend-et a községekéről szóló tör-vényjavaslát folytatólagos tárgya-lását.

A tárgyalás során következett a 36-ik §, mely így szól:

36. §. Községi választó: a) minden 20 évet betöltött községi lakos, ki saját vagyonaól vagy jövedelmétől az állami adót a község-ben már két évtől fizetti; a ki azonban az I. osztályú kereseti adón kívül egyéb adót nem fizet, csak azon esetben, ha az adó hatálya alatt nem áll; b) továbbá minden testület, inuaz, társulat, öz-g s általában minden jogi személy, ha a községben fekvő ragnyalban is és utól adó fizet (38. §.)

Idegenek e jogot csak úgy gyakorolhatják, ha Gintebbi rendelkezések eleget tesznek és egy-szermind a jelen törvény 15. §-a szerint települési jogot nyertek.

**Dárday Sándor** előadó az utolsó bekez-dés „idegen“ szavát egy korább elfogadott módosítványnak megfelelőleg „külföldi“-re kéri változtatni.

**Rác** Géza a plucrocratia előnyt látja le-gyezgetve a §. utolsó bekezdésében: modosit-ványt nyujt be, mely szerint az utolsó bekez-dés hagyassék el.

**Tizsa Kálmán** miniszterelnök azon meg-győződésben van, hogy az 1871-iki törvény-hozást is hasznias szempontok vezették (Rác Géza közbekölti: Akkor még a zsidó uralom nem volt akkora!) és azon az 1871-iki tör-vényhozás annyit megszorított sem tett, mint tesz ezen szakasz. Nem fogadhatja el, hogy itt hazafiság vagy bármely más ilyenüni szempontokból akarja valaki e szakszót meg-itélni. A maga részéről el tartja, hogy a települési jog és a község kötelekibe való határig, a jogdíj elomni helyes volt, s melyen tulmenni helytelen volna. Azon ha-tárig ment, hogy az idegenekre nézve a tele-püléshet két évi, még pedig kieszközölt en-gedély folytán gyakorolt állandó lakástól tette függővé. E megszorítást érvényesíti szemben az eddigi törvényvel és szakasz is és kériépp azért, hogy mint olyant, mely a már elfoga-dott szakasznak egyenes kifolyása, annak utolsó bekezdését fogadják el. (Helyeslés jöbbséggel.)

**Grünwald Béla** elhárítja még annak a gyanuját is magától, hogy antisemita, de be-

## Az „ARADI KÖZLÖNY“ tározája

(Apr. 9.)

### A pankotai ásatások.\*

Dr. Márkí Sándortól.

Élénken emlékezhetünk azon tudomá-nyos vitára, mely a „Századok“ lapjain pár év előtt Kandra Kabos és Balássy Ferenc közt folyt le. — A kérdés a körül forgott, hogy hol feküdt a somboni, sombuni, somboni, sombuni, vagy sumbuli fő-speresség? Balássy szerint Szerencs vidékén állott az, és csak később olvadt be a zempléni főesperességbe. Pesty Frigyes, habozva ugyan, de mégis esatlakozott ahhoz a nézethez, Kandra ellenben azt bizonyít-gatta, hogy Zemplénu-ban sohasem volt ilyes zomboni, vagy zombori főesperesség; hanem hogy a régi Zaránd, ma Arad-megyében akadunk annak nyomára. E me-gyének jelentékeny része közvetlenül az egrí egyházmegyébe volt bekebelezve, — s a XIV. századig külön még sincs szó egy zarándi főesperességről. Ennek oka, szerinte, abban rejlik, hogy a sumbuni főesperesség Zaránd-megyének képviselője volt az egrí káptalanban. 1248-tól kezdve 1332-ig számos sumbuni főesperest ismerünk; 1337-től fogva azonban Zaránd területén csupán pankotai főesperesekkel találkozunk. Ez csak egy történeti tény, hogy a főesperesség nevet es-rellt, és talán helyet is. Mert Somboni, a honnan eredetileg elnevezték, Simánd határában állott és 1564-ben még nem tar-tozott a puszták közé. Ilyek Pankota csupán valamikor Róbert Károly ide-jében lehetett főesperességi székhelye.

Simándon a Török Béla és Bittó István (most Löwinger-Sándor) tulajdonát képező házak közt egy kis domb emelkedik régi épületmaradványokkal, mik között gyakran találhatni érdekes régiségeket. E romok, mert más föltévére Kandra Ka-bos érveléseinek alapján alig juthatnánk, az elunt sombolyi, vagy sumbuni főesperesség templomának s épületeinek dűledékei lehet-nek. — Balássy azonban megjegyzi, hogy a katolikus egyház konzervatív volt az eszerei kerületek elnevezésében, és hogy már csak e miatt sem gondolhatunk egy-szerű névserésre. Szerinte „a zaránd-megyei főesperesség eleitől fogva Pankotáról volt neve-zve, mely, úgy látszik, egyházi tekintetben e megyét képviselte; s egyáltalán tövesnek mondja, hogy Kandra folytonosan pankotai esperességről beszél, holott apátság volt ottan. Ha tehát — ugymond — nem lehet a (sombolyi) főesperességet a pankotai apátsággal vonat-kozásba hozni, annál kevésbé lehet abból ki-magyarázni, hogy miért cserélte föl ezen fő-esperesség állítólagos régibb sombolyi nevé-t pankotaiával?”

A „Századok“ ideí évfolyamában erre Kandra Kabos némi türelmetlenséggel tette föl azt a kérdést, hogy volt-e hát Szerencs vármegye? S úgy találta, hogy leg-főbb szerencsi tizedkerületről lehet szó és nem külön Szerencs vármegyéről. Ekkor pedig ismét lehet beszélni a Szerencs-megyéről nevezett zombori főesperességről is. Figyelmzettetre arra, hogy a zempléni tartományban régente s bizonyos ideig két főesperesség létezett, kijelenti, hogy most tett állítását a zarándi főesperességnek általa már vitatott kérdésével kapcsolja össze s hogy bő-rebben kíván értekezni róla.

Irodalmilag e ponton van jelenleg a

kissé szenvedélyessé vált vita, melynek eredménye várakozással tölti el hazánk régi földrajznak minden barátját. Ha Kandra-nak érvei hatnak ránk jobban, úgy míg egyrészt megmagyarázhatjuk magunknak a simándi romok eredetét, másrészt biztosabban tájéko-zódhatunk a pankotai, rendszeren apátságá-nak nevezett romok keletkezésére nézve is. Hamaros föltévésem nem volna ros, hogy a pankotai „apátságot“ Róbert Károly va-lamint pusztulófélben levő sombolyi helyett építtette, s hogy a szebb, „diszesebb“ épület vonatkozó átköltözése a főesperest. Ha ez áll (de hogy mennyiben állhat megítélheti, a ki a kérdésnek utána néz a pankotai apátság-ról a „Történelmi Adattár“ 1871. évi folya-mában elmondottaknál), akkor azon hely, melyhez Pankota fűtőzárjáról a reformá-tus templom mellett keletre hajtva, a város széléltől mintegy 50 lépésre juthatunk el, nem az apátság, hanem a főesperesség templomá-nak dűledékeit takargatta oly hosszú időn át; a holdoságos Szilvről nevezett apátságok pedig valóban a világsi egy közepében levő kálváriahegyen kellene kutatnunk. S Fux-hoffer, mi — ha Pankotán föltételez-hetünk, vagy inkább igazolhatunk egy külön főesperességet és külön apátságot — nem csakely érv Kandra ellen, onnan gondolja, hogy ez apátság a benedekrendieké volt, mert tulajdonképp csak ezeknek és a ezisteriekiek-nek voltak apátjaik; a többieknek pedig csu-pán prépostjaik, priorjaik és gvardijákjaik. Mit keresne ezek sorában egy — főesperes?

Hogy apátság és főesperesség egymástól elszigetelten is viragozhatott egyazon város-ban, az magában véve még nem volna lehet-telen; de igazsága van Balássy-nak, hogy okleveleinkben nem pankotai főespe-resekről, hanem apátokról van szó. E szerint mi se állana annak utójában, hogy apátsá-giagnak nevezzük a Pankotán most föltárt romokat, hogy azok után ne tapogatóz-

zunk egészen a világsi hegyekig. Mert csak ez ásatások eredményéről ohajtok röviden megemlékezni.

1883. novemberében Medgyaszay Lajos igénybe vette a helygyminiszteriumtól hosszas utánajárás után egy év tartamára kap-pott azon engedélyt, hogy a pankotai apát-ság templomának romjait kikutassa. Nem volt az új eszme. Valamikor 1847-ben már a Dietrich-féle uradalom is turkált a kijelölt területen, s ha egy-két ásonnyommal le-jebb megy, mávt siker koszorúzza. Pulszky Ferenc a nemzeti múzeum, illetőleg a mű-emlekek ország bizottságá-nevében, szintén meg-próbálkozott e feladattal; de nem volt rá ideje, hogy megoldja. Medgyaszay — ki csak egyszerű pékmester ugyan; de mint jó családól való református pap fia, gymnasiumot végzett, és a történelem iránt mindenkor érdeklődött — nem csüggesztette el mindez, és a mondott időben 3 napszá-mossal fogott a munkához.

A hatalmas földhányás, mely a mondott irányban negyszögletűen terül el; és a református templom felől a Kopa-sz-(Plesch-, vagy Pili-s) hegyfelé, a nyári uto-n me-nőnek okvetlenül a szemébe ötlék, elég vilá-gosan bizonyította, hogy ott várnak vagy műemlekek kellett állania. Es két hét múlva kitűnt, hogy a később oly magasra fölhányt föld romankori templomt borít; és hogy en-nek először föltárt részlete (keleten), maga a szentély. A megye s pankotai közmunkákból csakhamar 238 napszámot engedett át Med-gyaszay-nak; és pedig a magáéból 360-ra növelte azt; és az eleintén gyony mosolylyal kísért ásatást csakhamar teljes siker koszorúzza.

Mintegy 32 1/2 meter hosszú, és 11 m. 45 cm. széles templomnak alapfalai álltak a szemlélő előtt. A falak szépen csiszolt, faga-gott kövekből valók; és a szentély külső ol-

\*) Időzárúnak tartjuk a tudós szerző és nagy-érdmú dolgozatát a délmagyarországi régészeti és történelmi múzeum-társulat közlönyéből átvenni, a mire a szerző is szives volt az engedélyt megadni. Szerk.

\*) Középen is van, koszornó közt, egy sarkány-fej. A kettőtől lap hossza 162, szélessége 71, vastagsága 32 cm.

ismerni kénytelen, hogy a galicziái zsidók beszivárgása olyan kártékonyan hat a felső megyékben, hogy ezek bevételeit a községek közigazgatásába nem párolhatja, esatlakozik Rácz módosítványhoz.

**Madarász József** hangsúlyozza azt, hogy ő nem tesz különbséget ember és ember között, akármilyen fajhoz, vagy valláshoz tartoznak is. Még Amerikában is csak akkor vehet részt az idegen a polgári jogokban, ha irást ad arról, hogy régibb hazájáról lemond. De idegeneknek nem enged jogot a közigazgatásban, mert ezt kártékonynak tartja. Támogatja a módosítványt.

**Tisza Kálmán** miniszterelnök: T. ház! Az újabb felszólalások folytán kénytelen vagyok meg egy pár rövid szót szólani. (Halljuk!) A t. képviselő urak úgy fogják fel a dolgot, mintha én a szakaszban valamely eddig nálunk érvényben volt jogi elvről való lemondás foglatatnék, holott nem úgy áll a dolog s utóljára én fogok oly színen felütni, mint a ki ezen jogokat meg akarám osztani idegenekkel. Holott ellenkezőleg, méltóságos megmondani, nemcsak a községi törvény nem teszi semmi megszorítást e tekintetben, hanem gyakorlatok e jogot a bejött idegenek, ha 20 évesek voltak és saját birtokuk után adót fizettek minden megszorítás nélkül. A jelen törvényjavaslat azonban megszorítást foglal magában, mert csak azon esetben engedje a jogok gyakorlását, ha az illetőnek leteleplési engedélyje van. Méltóságosan vizsgálom a honosi törvény, melyet én voltam bátor e házban beterveztetni, megalkottatott, meg meggyei bizottsági tagok is voltak akárhányan, a kik nem voltak állampolgárok: sőt még az sem volt tisztában, hogy országgyűlési képviselő lehetne. Tehát nem fogadhatom el azon feltevést, mintha én volnék az, a ki a háza polgáiraival szemben az idegenek jogát kiterjeszteni akarom. Nem akarom. A választás politikai jogok szempontjából követeltem és követem mindig a honosságot, sőt, ha jól emlékszem, a törvény a virilistának még a községekben is követeli. De hogy valaki, a ki egy községeben lakik, hozzájárul annak terheire, adót fizet, még az az csekély jogból is kizárva legyen, hogy a községi ügyeire némi befolyást gyakoroljon, azt tul azon mértéken, mely itt van megszabva, igazolhatónak nem tartom. (Helyeslés jobboldal.)

Az előttem szoltott t. képviselő ur hivatkozott Amerikára. Megvallom, nem merem egész vakon elfogadni, hogy ott is a községi ügyekbe az ilyenek nem avatkozhatnak, de egy nagy különbségre figyelmeztetem a t. képvis. urat, amit bizonyosan tud, hogy Amerikában a polgári jogot megnyerni lehet igen egyszerűen és hamar. Nálunk 6 évi itt tartózkodás nélkül meg sem lehet nyerni. En tehát nem látom az analogiát helyesen fenntarthatónak, éppen azért ezen szakaszt, mely megszorítja az idegenek jogait, de megszorítja csak azon határig, a meddig azt méltó nyosnak tartom, kérem, méltóságosk elfogadni. (Helyeslés jobboldal.)

A ház elveti a Rácz módosítványát, s a szakaszt a Dárday módosítványával elfogadja. A következő §-okat a 47-ikig levégyed-vel változtatlanul fogadta el a ház. Következett a 47-ik szakasz:

47. §. A választás: kis- és nagyközségekben a főszelektőr vagy az általa megválasztott szolgabíró, akadályoztatás esetén az alispán által e célból külön kirendelt helyettes: rendezett tanács városokban az alispán vagy akadályoztatás esetén a törvényhatóság által a végre kiküldött helyettes vezeti.

Ha a választás több kerületben történik, a vezetőket a főszelektőr, illetve az alispán jelöli ki.

A választók a választás megnyitására az elnök mellé 4 bizalmi férfit jelölnek ki maguk közül.

Ha a jogokat élni nem akarják, a bizalmi férfiak az elnök nevezi ki.

**Olaj Szilárd** módosítani kéri, minthogy magyartalanok tabálja a 2-ik bekezdésben a „vezetőket”, azok elnökévé”, és a 3-dikban „megválasztók”-t „megválasztóknak”-l.

**Tisza Kálmán** miniszterelnök: Megvallja, megjelhet, hogy illúsió, de abban az illúsióban, ahol, hogy 1871-ben is tudtak magyarul és mi is tudunk ma is és tud az a bizottság is, a mely a törvényjavaslatot tárgyalta. (Derűség a jobboldalon.) Ezt úgy, s mint van, igen jó magyartalanok tartja, miért kéri a szöveg megtartását. (Helyeslés a jobboldalon.)

beronszvátozatok rejtegetnek e temető. A halottai torony és mellőlkőltár külső falazatának tövében a kidolgozott szarvasgancsok körül egy dámvad felkoponyája, a szarv rózsjával együtt került napfényre.

Jobboldal, a hosszú fal tövében, mintegy 6 nagyobb sír sorakozik, némi közökkel, egymás mellé. Ezek egyikeben érzékenyebbekre bukkantak, mi valamely barátunk olvasójáról szakadhatott s: itt lettek egy körülbelül 1 és fél méter hosszú kőlapot is, melyen csak az első, domborváltó szöve:

#### A BS

látható világosan; azután még, némi közökben: OLV... SS; és lent, diszkrétul, egymásba fonódó köröskék. Az ABS az Abbas szónak rövidítése, és hogy kire vonatkozik? azt bővebb vizsgáltnak és a körülmények jobb összevetésének kell kiderítenie. Megemlítem, hogy ugyanazon lap végén későbbi, honort vesztett, BELAE; oldalt pedig POLD... áll). E sírok táján találtak egy régi nagy rozsdás kulcsot is. Medgyaszay s a szerint a templom kalesat. Fogja nincs meg.

Részint a templom belsejében, részint a szentélyt délkeletre, természetéből durván rakott falakra bukkantak. Ezek az idomaltan épületek kétségtelemül akkor készültek, mikor a templomot a törökök leégették s azután kaszárnyává alakították át. Hogy a helynek 1565-ben általa volt elfoglalása a templom leégésével járt, az olvadt íveg- és rezárokab bizonyítják: hogy pedig csak egy katonák tanúságát beenne, a sarkantúrok, patkók, balta, kések, lándzsahegyek, ágyú- és puskaanyagok tanusítják, mi az összes leletekkel együtt Medgyaszay Lajos ur szíveségéből nemcsak az aradi leucon régi-ségátára kerülnek. S ezek közt nemcsak harczi emlékek vannak, I ezüst kereszt. Száz Máriának ezüst képe s a XIV-ik század-

**Horánszky Nándor** módosítványt nyújt be, mely szerint a 2-ik bekezdésben „illetve az alispán” stb. ezzel helyettesítendő: „rendezett tanács városokban a közigyülés jelölési ki.”

**Szedertényi Nándor** támogatja Horánszky módosítványát.

**Tisza Kálmán** miniszterelnök megvallja, midőn Horánszky felszólalt, azt gondolta, hogy inkább azon irányban fog kifogást tenni, hogy az alispán vezeti a választást, a ki az igazoló bizottságban mint elnök részt vesz. Mert a másikra nézve nem lehet a választást megtagadni. Midőn ugyanis a választást egy helyen az elnök vezeti, a ki tehát annak folyamért felelős, ha több kerület van és így azokban nem jelenhetik meg, hogy ő jelölhesse ki azokat, kikre tényei a választás érvényére befolyhatnak, a melyért mégis ő a felelős, e tekintetben nem tudná elfogadni Horánszky módosítványát. (Helyeslés.)

A másik indokot, melyet Horánszky felhozott, sem tartja nagyon fontosnak, mert hiszen utóvégre itt az alispán visszaélések valamely tág ter nem nyílik. De bizonyos elvi szempontból lehet a szakasz szövege ellen kifogást tenni, és egyes visszaélések tökéletesen kizárva csakugyan nincsenek. Ha tehát Horánszky meggyújtására szolgál, a miniszterelnök készségesen hozzájárul ahhoz, hogy az első bekezdés szava után „A választás kis- és nagyközségekben a főszelektőr, vagy az általa megválasztott szolgabíró, akadályoztatás esetén az alispán által e célból külön kirendelt helyettes: következő szavak tökéletesen: „a rendezett tanács városokban a törvényhatóság által a végre kiküldött elnök vezeti a választást: ha a választás több kerületben történik, a vezetőket a főszelektőr, illetve a törvényhatóság által kiküldött elnök jelöli ki.” A szakaszt ezen módosítással ajánlja elfogadásra. (Helyeslés.)

**Horánszky Nándor** ezek után visszavonja módosítványát, s a ház a miniszterelnök módosítványával fogadja el a §-t.

Némileg élénkítő vitára adott alkalmat a 61. §., mely így szól:

61. §. Ha valamely községi képviselő-testület oly eljárás követ, mely az állam érdekében vagy a községi jólétét veszélyezteti, a helyi miniszter a törvényhatóság elöljárójára vagy meghatalmazott képviselőjére felhataloztatva, a megye útján az ügyek időközben vételezést intézkedik.

Az új képviselő alakulása e zelle kapcsolatban a választás napját a miniszter jóváhagyása mellett a törvényhatóság tuzi ki, de az új képviselő-testület alakulása s illetve választása egy éven túl el nem maradt.

Ha azonban az új választás megtagsadása, s törvény alapján a fentebb intezkedés hosszabb időre kiterjeszthető: ha pedig a képviselő-testület ismételve kellett feloszlatni, az új választás hosszabb időre is elhalasztható.

**Zay Adolf** nem hiszi azt, hogy egyáltalán lehessen olyan községi, amely államellenes törekvésekkel bírjon, azért módosítványt nyújt be, mely szerint az 1-6 bekezdésben „vagy meghallgatásával” hagyassák ki, a másikba a helyett „a miniszter jóváhagyása” tétessék: „a miniszternek teendő jelentés.”

**Tisza Kálmán** miniszterelnök: T. képviselőház! En az előttem szoltott képviselő urnak módosítványával szemben a szöveget fenntartani kérem. Mindenekelőtt megjegyzem, már abban sem érthetek vele egyet, hogy ez valami kisszerű dolog volna: mert ha egyszer arra kerül a sor, hogy egy községi képviselő-testülettel fel kell oszlatni, az már nem oly kisszerű dolog, melylyel az állam kormányának foglalkoznia ne volna méltó, vagy ne volna érdemes. mert ez már egy igen fontos, rendkívüli eset. (Ugy van! jobboldal.)

Ez tehát az egyik, a miért én az ő argumentációját és annak folytán javaslatát el nem fogadhatom. De nem fogadhatom el másodsor azért, mert én bízom a községekben, bízom a törvényhatóságokban, de a hol állami érdekről van szó, mégis legbüszkébb bízom az állam kormányában. (Helyeslés jobboldal.) Bízom az állam kormányában állami szempontból, akár én legyek az, akár olyanok, a kikkel szemben azokon a padokon (Az ellenzékre mutat) fogok helyet foglalni.

Mert ezen törvény nem nekem, nem a mostani kormányának, hanem az államkormányának alkotjuk.

ből 10 drb ezüst pénz, úgy tudom, a nemzeti múzeumba került; egy harang némi töredékei; egy kö szentelvtartó-féle; szines és már megszívárványosodott ávedvény darabkái: eserep olvasószemek; domborműves fálhacserepek (mással és nélkül); egy finom mérlegserpenyő; harapófőg stb. arra utalnak, hogy e helyen, bővebb kutatás után, másnemű műveltségnek nyomaira is lehet akadni.

Az épület anyaga részint honokkő, részint trachit: mind finoman csiszolva; továbbá téglá, mely jelenleg hat különféle alakban ismeretes. Ezek közül öt feles szümmal fordult elő ezen ásatások alkalmával: a 6. és legdrágább alak, mely dombornyomatban visszatérintő sarkányt ábrázol, csak régibb keleti turkálások idején került elő. Azon körülmény, hogy szarvasgancsok, disznóagarak, állatok állkapcsai szintén bőven vannak, mutatja, hogy már a benczések is östlepre építkeztek.

Az északi oldalon levő kerítéssel párhuzamosan tömördek korhadó fára akadnak. Ezek, úgy látszik, singifák alakjában voltak rakva, és felül, ékes magyarsággal mondvá, bemalterozva, hogy tovább tartssanak. — A templomtól délre, s attól a déli kerítés és egy földhányás által elválasztva, újabb romok következnek. Az egyik, durvább szerkezetű fal, a templom déli falával párhuzamosan; a másik pedig, a templom délkeleti részéhez utóbb ragasztott épületnek megfelelően északra délre vonult és így az egész — alakot mutatott. Délnyugatra volt az udvar egyházi melléképülettel, melyek között ismét gyökörök a kockakövek. — Itt állhatott maga a kolostor.

Még odább délre következik az épület tömb harmadik, idáig nem boyagított része. Tekintve, hogy valamennyit kettős, mely saúcz veszi körül, valószínű, hogy ezen legelőbb földhányás rejtegette a tulajdonképpen erődívenyt, vagy — ha talán kissé merészebb állítást akarunk közzévetni — a vár dűléde-

Mindezeknél fogva, kérem a t. házat az eredeti szöveg elfogadására. (Élénk tetszés jobboldal.)

**Mocsáry Lajos** megengedi a rendkívüli eszközöknek szükségét rendkívüli körülmények között, semmikép nem hajlandó azt egyenesen törvénybe iktatni. Ezt veszélyesnek tartja a szabadságra, s kéri az egész szakasz kihagyását.

**Dárday Sándor** előadó, kéri e szakasz változtatlan fenntartását. Az állam érdekében állónak tartja e szakasz fenntartását, s ezt szírinte csak azok nem fogadják el, akik mint Mocsáry, phrasnikus tartják az állam érdekét.

A ház változtatlanul fogadja el a szakaszt, s további tárgyaláson a 66-ik §-ig haladt. Ezzel az ülés véget ért.

#### A főrendiház ülése április 8-án.

**Szlávy József** koronőr, elnök, az ülést megnyitva, a főrendiház az előterjesztések után vita nélkül elfogadta a mátrai, bihari, marosvásáros-besztercei, tarazevölgyi, vinkovcze-breskai és mezotur-turkevei helyi vasutakról, a romániai vasúti csatlakozásokra vonatkozó pótegyezmény módosításáról és a nemzetközi postai egyezményekről szóló javaslatokat.

A ház elfogadta ezután az egyiptomi államadósságra vonatkozó nemzetközi egyezmény bezzikelyezéséről szóló törvényjavaslatot és **Melczar István** s **Szápáry Gyula** gróf felszólalása után hozzájárult a képviselőháznak erre vonatkozó határozatához.

**Elnök** végül jelenti, hogy a főrendiház e hó 13-án fogja tárgyalni a pénzügyi bíróság tagjainak szaporításáról szóló javaslatot. Ezzel az ülés véget ért.

#### VAROSI KÖZÜGYEK.

**Szabályrendeleti javaslat az ebtartásról.**

1. §. Minden gazdának kötelessége kutyáját folytonos felügyelet alatt tartani. A kutya által okozott bérnifele kárért a gazda felelős.

2. §. Minden tulajdonos köteles ebének elegendő és megfelelő itálalór, eledelről, valamint arról is gondoskodni, hogy az ebek hideg és nagy hőség ellen kellően védve legyenek.

3. §. A háziorzó kutyák minden esetben, más ebek pedig, ha harapósak, nappal köve és bekerített helyen tartandók. Kéjjel pedig csak zárt udvarokban bocsáthatók szabadon. Éjjeli 10 óráig a kutyákat csak járszalagon lehet az utcán vezetni. Melyek járszalagon nincsenek, elfogadók és megszenesíthetők.

4. §. A kutyák kintzása és ingerlése tiltatik.

5. §. Kutyákat vendéglőkbe, kocsakámba, kávéházakba, czukrászdákba, zárt Marostűrdőkbe, vagy más nyilvános helyekre, ugy a lovonaton magával vinni tilos. Sétátere a kutyák bevitelle csak járszalagon engedtetik meg.

6. §. A vidékről és a szomszédos községekbe bejövő és egyáltalán a város területen található minden kóbor eb, lehetőleg már a városon kívül, az erre hivatott község által elpusztítandó. Különben bent a városban elfogandó, s kivétel nélkül kiirtandó.

7. §. A oly ebek, melyeknek egészségi állapota gyanút kelt, a kapitányi hivatalnál haladékkal bejelentendők; mely a tisztai állatorvos közbenjöttével azonnal intézkedik, s a körülmenyek szerint az ebet, ha a dühösnek ismertetőnek fel, azonnal kiirtatja, ha pedig csak ebdűh gyanu forog fenn, akkor a tulajdonos kivánságára és költségére állatorvosi felügyelet alá helyeztetni, hol a megfigyelés eredményéhez képest esetleg ki is irtatik. Egyeb pedig a felmerült költségek megtérítése mellett tulajdonosának visszaadatik.

8. §. Mihet valaki megtagadja, hogy a város területén dühös, vagy dühgyanus eb létezik, kötelessége az a kapitányi hivatalnak azonnal bejelenteni, hogy az a szükséges intézkedéseket megteltesse.

9. §. Ha valamely kutyánál az ebdűh kitor, akkor azon környékből kutyák mind

keit. Mert nincs okunk azt hirdetni, hogy várjelleggel csak valamikor 1565. után kapta Pankota; mivel 1318. június 14-éről már ismeretes. I. wanka Castellanus de Pankota et de Derne's valószínű, hogy Pankota ettől kezdve a XVII. század végéig folytonosan egyik szemét képezte a világi, pánkoti, simándi, jenei és déznai várlánzólatnak és hogy egyik fobb menedéke volt a vidéknek. Azok a roppant szünelatok, mik ma az épületesportozatoknak mind a három részét, legszembetűnőbben pedig magát a templomot körítik, későbbi földhányások; mert hiszen ezek közül kellett kiszabadítani a templomnak nemes idomokra következtetni engedő s 1-2 méter magasságig megfőve falait. Eredetileg a templom egy színvonalban állott a mezővárosotól a K opasz h e gy félszép szőliden emelkedő kúterülettel, hol ott annak ma jóval följeje emelkedik.

Legnevezetesebb része, a templom, nagyjából imaról van társa; a munka azonban még itt sinces befejezte. A szentély közelében, a templomhajó alatt, tompa hangot ad a törmelékelt kihordó talicskák döbörgése: s ugy lehet, hogy e holtzat átűrrese kellemes meglepetéssel fog járni. Maguk a sírhelyek sincesnek még részletesen átkutatva, s ezek ár Török Áurel szakavatott intézkedéseire várunk. A központi épület tömb helyén csak turkáltak és nem ástak rendszeren; a legelőbbet pedig meg sem kezdték. Medgyaszay s Lajosnak azonban így is megmarad az az érdeme, hogy megrázkéltésre és bővebb tanulmányozásra méltó műemlékekkel gyarapította a város me egy történelmi nevezetességeinek számát, és nincs egyéb hátra, mint hogy a munkának a kormány és a vármegye pártfogásával most már megkönyvitett folytatásához teljes szerenest kívánjunk a buzgó férfiak. A né pedig az eddigi eredményeket ismertető czikkemet illeti, annak gyarlóságait és fogyatkozásait mentse ki azon jó szándékom, hogy vele csupán a szakemberek és a nagyközönség érdeklődését kívántam fölkelteni.

megvizsgálandók; azok pedig, melyek tudomásszerűleg a veszettel érintkezésbe jöttek, zár és állatorvosi felügyelet alá helyezendők.

10. §. Mihelyt a kapitányi hivatal közöhirre teszi, hogy a város területén dühös vagy dühgyanus kutya létezik, köteles minden eb tulajdonos kutyáját mindaddig zárva vagy köve tartani, míg a hatóság részéről közbírré nem tétetett, hogy a dühös eb elpusztított, mert különben az utcán szabadon talált kutyák elfogatni és megsemmisíttetni fognak.

11. §. Ha valakinek kutyája határozottan dühös eb által maradt meg, az okvetlenül kiirtandó.

12. §. Ha valamely dühös vagy dühgyanus eb kísérték állapot, például: kísérték kutyát, macskát, házi szárnyast stb. mart meg, akkor az szintén kiirtandó. Ha pedig a megmárt állatok nagyrésztékek, például: hó, szarvasmarha, akkor azok 4. a júl. keeske és sertes 3. értékesebb kutyák pedig 40 napig rendőri felügyelet és állatorvosi megfigyelés alá helyezendők.

13. §. Ha a megmárt állatokon a düh kitorése kétségtelen, azok különbség nélkül megsemmisítendők, s börtünek keresztmetszése által haszonvehetővé tételre s kellő fertőtlenítés után szabályszerűen 2 méter mélyen elásandók.

14. §. A dühös vagy dühgyanus eb által megmárt hó és szarvas 4. júl. keeske és sertes pedig 3 hó letelte előtt azon helyről, hol felügyelet alá vétetett, a kapitányi hivatal engedélye nélkül el nem szállíthatók, se le nem vágathók. A megmárt állat teje is megsemmisítendő.

15. §. A dühös állatok teje, hús, szőrebőre, szővel minden egyrékét használati szokott része megsemmisítendő.

16. §. A dühös állat által használt helyisége szorgosan kitisztítandók, fekhelyének földalapzata legalább félméter mélységre kiásandó és szárazfölddel feltöltendő, míg a kisorított föld elegendő helyre horváva, 2 méter mélyre elásandó. Ha a dühös eb falat érintkezett az ériktözési helyen a falat le kell vakarui, utólag bemészelní vagy más módon fertőtleníteni. A vastárgyak felhőrzésig való hevítéssel lesznek fertőtlenítenők.

17. §. Ha valamely kutya előbb titított agyon, hogy sem a dühöség rajta megállapított volna, a kórisine meghatározása ezéjából a tisztai állatorvos által felhőzolandó.

18. §. Kétfő az ezen szabályrendelet ellen vét, az 1879. évi XL. t. cz. 132. §-a alapján fog büntetettü.

#### Külföld.

**Görög kamara.** Athén, ápr. 8. A kamara tegnapi ülésén Delyannis kormány-elmő vedte a kormány politikáját és Görögország tartozkodását Törökország ellen irányuló bünyel támadástól, mely a népjoggal ellenkeznek. A kormányelnök azt olajította volna, hogy a politikai kérdés választások külön a bizalmi kérdéstől, mert az előbbiek függetlennek kell maradnia. Lombardos bírálgatja a miniszter politikáját, mely a nélkül, hogy szándékában lett volna laborut indítani, elidegenítette a hatalmak rokonszertét (törögországtól). A diplomaiati helyzetet nagyon sajnálatosnak tartja, különösen azon személyes véleménykülönbségek miatt, melyek Delyannis s az angol és a német követ közt fennforognak és a melyek ártnak a görög ügynek. Erre az ülés véget ért.

**Konstantinápolyból** ápr. 8-rol jelentik: Sophiából érkezett hírek szerint Sándor bolgár fejedelem hajlandó a török-európai és nem a török-bolgár egyezményt elfogadni, mert csak nemzetközi határozat előtt akar meghajolni.

**Londonból** ápr. 8-rol sürnyönzik: Walsbam, ki angol követé nevezetett ki Chinába, elindult, hogy állását elfoglalja; az Angolország és China közt fennforogó kérdéseket illetőleg igen barátságos hangon tartott levelet viz a királynőtől a császárnak. Walsbam egyttal, tekintettel Birma annektálására, kifejezést fog adni a császár előtt Angolország barátságos érteletének China iránt. Hir szerint Victoria királynő, kiemelendő, hogy az angol hivatalom és China szomszédokká lettek, a császárnak a gyémántokba foglalt indiai ékszárri rendjelt fogja adományozni: "A rendjel-átadásával külön követ lesz megbízva."

**Munkás-strájk Olaszországban.** Róma, ápril 7. Reggio Emiliaóban 1500 kömives besúntette a munkát és fenyegető magatartást tanúsít. Monferrato-ba anarchista izgatók érkeztek, kik a földműves népet izgatják a földbirtokok ellen. Munkásliga van alakulóban, melynek már két ezer tagja van.

**Belga munkás-szavak.** Brüssel, ápr. 7. Forchies de la Marcheban, a Societé Generale egyik bányájában a mach strájk tört ki és a példát két másik bányá is fogja követni. A huta-tulajdonosok kijelentik, hogy Wetteren mellett a válság még nem mult, mert egyes munkások vasdarabokkal rongálják a gépeket még ott is, a hol katonaság őrködik. Van der Smisen tábornok a kamarában történet következtében ide érkezett és felkereste Heernaert miniszterelnököt. Hir szerint a tábornok nem éri magát sértve az által, hogy a miniszter desavonálta; helyesli a kormány eljárását és olkérthetetlennek tartja. — Faller ux O s e á r t, az hegvizsgálások egyvesletének elnökét Charleroi-ban elfogták, mert részt vett a Bandox-féle bevégvta lerombolásában. A m o n c e a u - f o n t a i n e i (Charleroi mellett) nagy közönbányák összes munkásai bezzúntették a munkát, béremelést követelnek továbbá a 13 órai munkaidő redukálását. — A g e n t i kerületből jelentik, hogy Ninove gyárvárosában az összes munkások besúntették a munkát. A genti helyőrségből 600 embert küldtek Ninoveba. — A r a d i c a l i s „R e f o r m e” azt írja, hogy van der Smissen tábornokot törvényellenes rendszabályai miatt el fogják mozzítani állásától. A „Reforme” kijelenti, hogy az elmozdítás nem elég és a tábornokot vád alá kell helyezni. A csapatok visszavonásáról nem lehet szó, mert a Boriage-ban és Charleroi-ban a gyárosok még egyszer sürgetik a katonai fedezetet.

**Párisból** ápr. 7-éről írják: Ma délelőtt Hugues és Boyer képviselők Decazevillebe érkeztek. 10 órakor Firnyben tartották gyűlést. Hugues kijelentette, hogy ő azért jött, hogy a bányamunkásoknak tanácsot ne hagyjanak fel a strájkjal, de maradjanak csendben. A képviselő útja a béke mívne. Hugues kis ideig Decazevilleben fog maradni. Ma a képviselők ismét gyűlést fognak tartani. A kormány még nem határozta el, hogy mily eljárás következzen Basly és Camelinat képviselők ellen.

**Pétervárról** ápr. 7-ről írják: Bulgária megszállásának eszméje mind népszerűbbé lesz Oroszországban; e gondolatok még a kormányhoz közel álló lapok mint pl. Katkov lapja, a Graschdanin és a Wjedomosti is foglalkoznak. Nem hiszik azonban, hogy mérvadó helyen csakugyan tervezik az occupációt.

#### Legújabb posta.

**A szerb új miniszterium.** Szerb körökből úgy jellemzik az új Garassini-cabinetet, hogy az egyáltalán homogen elemekből áll, mivel valamennyi tagja a haladópart-hoz tartozik, azonban azt mégis, mint a kitűnőségek cabinetjét lehet jellemezni, mely nemcsak a párt, hanem az egész ország legkiválóbb és leginkább iskolázott erőit egytűn magában. A mi különösen Mijatovic pénzügyminiszter illeti, kinek nevével minden szerbiai pénzügyi és közgazdasági reform vezetésére a vasutak építése, a nemzeti bank szervezése van kapcsolatban, mint a legkitűnőbb pénzügyi autoritás ismeretes Szerbiában. Az új külügyi miniszter Franasovics hasonlóképpen teljesen a haladópart alapján áll, az általa követendő külügyi politika alapelve gyantán tekinthető az osztrák-magyar monarchia iránt táplált barátságos és szíves viszony fenntartása mellett az összes nagyhatalmak sympathiajának Szerbia részére megtartása, illetve annak megszerzése.

**A sountari mehedán lakosság** kérvényt akar benyújtani az iránt, hogy Mustafa Assim pasa főkomáromzó ne hívassék vissza. Mustafa Assim azonban előlegesen értesítendő s zándékról, fenyegetésekkel és más megfélemlítéssel rábírta a lakosságot, hogy e lépéstől álljon el. A cetinjei török miniszter-rendens és a török montenegrói határrendező-bizottság első biztosa Grevat pasa márczius 28. óta Scutariban tartózkodik és minden jel arra mutat, hogy luzamosabban fog ott időzni. A Bojana folyó hajózatává tétele kérdésének tanulmányozása végett Panecra, a török kormány részéről, kiküldött mérnök Sentariba érkezett, hogy a montenegrói kormány által megbízott szakfértakkal egyetemben az előtanulmányokat megkezdje.

**Sándor hercegi herceg** f. hó 8-ikáról kelt táviratot kapott a bolgár fejedelmektől ki tudatja vele, hogy megkapta azon okmányt, melyet az európai meghatalmasítottak Konstantinápolyban ápril 5-én aláírtak és kijelentik, hogy miután ő ezen okmányt nem a török-bolgár egyezménynek, hanem Európa parancsszávának tekinti, elhatározta, hogy azt, az első szakaszt illetőleg emelt jogának megővése mellett elismeri.

**A hatalmak** Athénben székeli képviselői utasítást kaptak, hogy közzéjék (törögországgal a török-bolgár egyezményt) és kérjék föl a görög kormányt, teljesesse Európának a béke fenntartása iránti óhaját. A hatalmak képviselői a megbízatásnak akként fogják megjelenni, hogy mindegyik külön fogja tolmácsolni a görög kormány előtt az általa képviselt hatalmasság kívánatát.

**Olasz minisztercoris.** Róma, ápr. 8. Az esti lapok szerint a cabinet már benyújtotta volna lemondását, a félhivatalos „Stephania” azonban kijelenté, hogy a minisztertanács még nem hozott határozatot. Este ismét minisztertanács tartott.

**Munkás-moggalmak Párisban.** Páris, ápr. 8. April 7-én este Rochefort, elnöklete alatt munkágyűlés volt Bellevilleben, melyben körülbelül 3000 ember volt jelen. Rochefort igen hevesen támadta meg a kormányt Duc-Quey és Roche elfogatása miatt. A kormány orleanistikus pénzemberek szolgálatában áll. A hozott határozatok egyike protestal az elfogatások ellen, melyek felhívulják az összes bonapartistákat és versaillesi gazzetteket. A másik határozat a munkásokat nyugalomra inti és a munkásokat pénzügyiökre szolítja fel.

**Madridból** ápr. 8-áról írják: A conservatieve elhűbában Canovas kiüvlatkoz-tatta, hogy Alfonso király halláa 6ta tanusított magatartása eskakis hazaszertetében ló alapját. Canovas sajnálatát fejezte ki a fölött, hogy a conservatieve között véleménykülönbségek merültek föl és kijelenté, hogy a jelenlegi kormányt bármily körülmények között is támogatni fogja, de vissza fog utasítani minden oly reformot, mely a korona és a regenszó jogának esorbítását célozná. A regenszó kiváló tulajdonságairól Canovas a legnagyobb dicsérrel szól.

**TÁVIRAT.**

**A horvát nuntium.**

**Budapest, ápr. 9.** (Az „Aradi Közöny” eredeti távirata.) A horvát országos küldöttség tegnap adta át a nuntiumot a magyar reguicolaris küldöttség elnökének. A nuntium nagy terjedelmű dolgozat, s számos részletet sorol fel annak megbizonyítására, hogy a horvát-magyar kiegyezési törvény megsértett.

**NAPTÁR.**

Április 10. Szombat. Rom. Dániel. — Prof. Dániel. Görög-orosz (márczius 29.) Márk ev. — Napkél 5 ó. 22 p., nyug. 6 ó 42 p.

Április 16. Arad megye közigazgatási bizottságának rendes havi ülése d. e. 9 órakor.

Április 16. Arad város közigazgatási bizottságának rendes havi ülése d. u. 4 órakor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

Előfizetési felhívás az „Aradi Közlöny” évfolyamának 11-dik nyegedére. Az „Aradi Közlöny”-nek, mely mindnapon, tehát hétfőn és ünnepek utáni napokon is megjelenik...

Dr. Török Aurél Pankotán megkezdte az ásatásokat s azok folytatását Medgyaszai Lajosra bízta; ő a mai nap délután, dr. Márki Sándor kíséretében...

Vasárnapi órák az aradi postahivatalnál. A nagyváradi postagazgatóság az aradi közönség kívánataira megengedte...

Plébániahivatal helyisége. mely most tudvaleg a minoritarend régi épületének folyosóján van, a napokban az újonnan épült minoritapalotba lesz áthelyezve...

Engedélyezett vegyesvonat. Emellett annak idején, hogy az arad-hegyfalvi szőlőbirtokokosok a magy. kir. államvasutak igazgatóságához egy kervenyt intéztek...

Felülvizsgálat volt ma a megyeházán. Elővezetett 2 közös hadseregbeli és egy honvédségi Arad városból 10, valamint a petrosényi járásból 1 hadköteles...

Lapunk kiadóhivatala mai naptól fogva főitelen a törvényszék mellett Neumann-féle ház utczára nyíló helyiségében van. A szerkesztőség ezután is a Hermann-ház első emeletén marad...

Nem Wertheim. A bécsi Wertheim F. és társai cég aradi képviselőségétől a következő sorokat vettük. „Folyó hó 9-éről, 99. sz. b. lapjának Hírek rovata alatt...”

Egy szeszgyártalajos letartóztatás. Temesváron írják, hogy nagy senyvedést kellett Friedmann Mór és fia fizetésképtelen szeszgyárosok egyikének...

Az újonczállítás. A temesvári járásban az idej újonczállítás tegnap fejeztetett be a következő eredménnyel. Felhivatott az első korosztályban 260, a másodikban 273, a harmadikban 172, s a negyedikben 210, összesen 879 hadköteles...

hoz 20. a honvédség pedig 11 egyén soroztatott be. Az előző évi hátralevőkkel együtt a kivetett hadjuttalék 54 tjez. 17 póttartalékos és 14 honvéd volt...

A jó csángó atyafak. Györököl írja levelezőnk, hogy Venczel György csángó atyafi a napokban jól elverte szállásadóját, az öreg Ballót. A gazda unokaöccsége, Balló József, boszút akarván ezért Venczelen állani...

Lopás. Szabadhegyről írja levelezőnk, hogy ott a múlt héten, Barua Juon földesgazda istállójából, egyik szép éjjelen valami jómadarak 3 darab szép tinót loptak el...

Találatot. Újpanoton a napokban bitangszágban találatot egy, mintegy hatvan forint értékű, Tulajdonosa az aradi szolgabírósg útján visszaszerezheti.

Üngyilkosság. Világosról írja levelezőnk, hogy ott folyó hó 6-dikán reggel Vagáló Katiézt a lakásuk udvarán levő kútnak találták halva. A megejtett orvosrendőrök hullaszemle alkalmával kint, hogy a leány üngyilkossági szándékkal ugrott a kútnak és bele is fullt...

A por és az utcaszórás. Gyönyörű tavaszi időnk van már betek óta. A ragyogó napsugarak az enyhe fűre leg sötétra szóltanak. A közönség sűrű csoportokban jár-kel az aszfalton, s teli tüdővel szítja a balzsamos levegőt...

Hazánk és a főváros.

Széchenyi-ünnepélyt rendeztek esztörtökön este a budapesti kereskedő ifjak társulatában. A legnagyobb magyar emlékeztető esztörtököt fel emlégyünk buszonhatodik évfordulója alkalmából...

Dynamit-merénylet. M. Szigetről a hó 7-ikeről a következő szenzációsi hírt közlik: Nagy-Boczkó községében, mely városunktól egy órányira van, március 31-én éjjel Dub Berko és szomszédja Dub Sloma Léb zsidó lakásán, ismeretlen tettesek dynamit-merényletet követtek el...

Rövid hírek. Bekics Gusztaf országyűlési képviselő hosszabb távollét után a fővárosba érkezett. Möricez Paulát, Möricez Pál bájos leányát, eljegyezte Fröhlich Albin. Két fejedeleml: Milán király és Sándor bolgár fejedelem tett nagyobb megrendelést a Fischer-féle budapesti majolika-gyárnál...

A nagy világ.

A trónörökösparódiát írják Raguzából: Rezső trónörökös egészsége immár teljesen helyreállt. s Stefánia trónörökös is túl van már betegségén, melyben legutóbb szenvedett. A trónörökösök ki viruló színben van. gyakori kirándulásokat tesz a szigeten...

Bókol a szomzód. Osztrák szomszédaink nem szívesen adóznak elismeréssel a Magyarországon tapasztalható haladásnak. A képviselőház szerdai ülésén azonban ez mégis megtörtént. Bromovsky képviselő sürgette a szabadalmi ügy reformját...

Bolygó hollandi. Lajza, Victoria és Mathild hercegnők, a walesi hercegné leányai, magigárták az exeteri püspöknek, hogy egy délután meglátogatták. Az egyik fiatal hercegnő véletlenül meglátta, hogy a yachtot, melyen Torquiba kellett volna menniök, „Bolygó hollandi”-nak hívják...

A hódító szerencsenő. Páris előkelő köreiben néhány hét óta leplezetnek nagy óvatossággal egy óriási botrányt, a melynek pikáns részletei nemcsak bizonyosan szórakoztatni fogják egész Párist. Egy gróf, a Faubourg St. Germain egyik legkiválóbb alakja, feje egy ósregi családnak, halálosan bele szeretett egy szerencsenőbe...

Rövid hírek. A király őfelsége müncheni útja előtt hosszabb látogatást tett a bécsi művészhatáron, kijelölve a látárlát megvendő képeket. A porlandoroi színházban a napokban Dondia, a tiszlat első komikus, a szimpadon játék közben holtan rogyott össze...

Irodalom és művészet.

Katholikus revue. A „Szent-István-társulat” tegnapi ülésén szóba került az általunk már jelzett irodalmi folyóirat ügye. A revue — a megállapodások szerint — új évvel megindul, a Szent-István-társulat kiadásában, s hogy a legnagyobb igényeket is kielégítse, e körül Apponyi Albert és Karolyi Sándor grófok buzdítóiknak teljese odaadással: Apponyi Albert gróf kifejté a szemle alaptervét a szíját. A nagy franciás és angol revuek mintájára fog készülni s a művelt emberiség egész tudakörére kiterjed...

SZÍNHÁZ.

(Arad, ápr. 8.) „Az arany ember.”

Az Arany ember esztörtéki előadása szép számu vidékit vonzott a színházba, és Sipo és asszony (Teréza), kinek tulajdonjára volt, úgy hiszik, meg lehet elégedve az anyagi eredménnyel. A közönség tapssal fogadta a jutalmazottat, s tisztelői díszes koszorút dobta kái elé, kifejezve ez által, hogy nálunk az odaadó buzgalom és lelkiismeretes munkát épp úgy meg tudják becsülni, mint a legfényesebb tehetséget. A zimszeretep Pálffy helyett So mló játszotta, kellő nyugodtsággal és mérséklettel, a mi legjobban megfelel a szerző intencióinak. Maszka nem volt oly fiatal mint Pálffy, s a mimikával sokkal takarékosabban bánt. Talán nagyon is takarékosan. Az ötödik tántban, például, midőn a saluregben kiballagja Timea párbeszédét Kadissával, egészen elfor-

dult a közönségtől s ebben a situációjában veszt megmaradt jó ideig. Azt hisszük, semmitfele belső vagy külső ok nincs, hogy az előadó megfogson bennünket ama kínos lelki haroz szemléletétől, mely a föszmelyt, úgy lehet, fontos elhatározásra vagy eszelekre viszi. s mely nélkül az előrejelzés meg a kétségbeesett kirohánás közt nincs meg az erős kapcsolat. A folytonosság, mely minden művészi alakításnak lényeges feltétele. Fodor Fruzinának (Timea) ez uttal kevésbé sikerült a Kadissával való nagy jelenés, ámbár most is meglehetősen érvényre juttatá beszédének azt a részét melyben a hitvesi hűség oly ékeszólóan nyilatkozik. Midőn valamely nagy jellem már diadalmasan kikelt szenvedéseiből, a midőn felkénék más, egészen új irányt adott: aligha fog abba a siránkező, jajveszkező tónusba esni, mely közönséges nők sajátja. — épp akkor, midőn véletlenül, majdnem önkénytelen, felidéz a mutat azon férfi előtt, kinek legkevésbé sein szabad tudnia gyöngeségét.

Prielle Kornélia, a Nemzeti Színház kitnő tagja, mint előre jeleztük, művészi körútjában, minket is utba ejt. A művésznő, ki jelenleg Kolozsvárott vendégszerepel, a jövő hét végén kezdi meg vendégjátékait az aradi színházban. A temesvári német színdíny tegnapelőtt zajtalanul, minden prolog és tízjáték nélkül megnyílt. A mi emberemlékezet óta még nem történt meg, a színház ez alkalommal fél félig üres volt: a második emeleti páholyok és számos a földszinti páholyok közül tressen tántogtak. A földszinti zártzsekek már kevésbé örösséget mutatnak. de itt a katonai köpeny volt többségben. Moser ismert játéka, az „Arany pok” került színrre.

Arad városi színház. Folyó szám 191. Árad-bérlet 150. Szombat, 1886. évi áprilishó 10-én. A szép marquisé. Eredeti dráma 4 felvonással. Írta: Körér Lajos. SZEMÉLYEK: Montriveau herceg — Molnár Antal. Grandlieu vicomte — Somló Sándor. Gróf Frumont — Kovács Lajos. Dufin marquis — Szabó László. Bourgainard tábornok — Pálffy György. Deironche lovag — Halmsy Imre. Barbierre lovag — Szabo Antal. Orvos — Györe Alajos. De Lange marquisé — E. Hegyessy Mária. Vermaulle vicomte — Závodszyk Teréz. Machay Helen, ennek testvére — Fodor Fruzina. Kezdeté 7 óráckor.

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények. Az osztrák-magyar cukor-adó equetoba, mely Bécsben a hó 12-én kezdi meg tanácskozását, a magyar pénzügyminiszter báró Stummer, Rottermann, Gonzales, Kufner gyárosokat és nagysírnyití czukorgyár igazgatóját hívta meg: az osztrák kormány részéről Skene, herceg Lobkovitz, báró Riedl, Frey, Bauer és (triss gyárosok nyertek meghívást a tanácskozásra. Az enquete elé terjesztik az új, terményadót életbe léptetni omlzó törvénynek már kidolgozott, terjedelmese tervezetét, s minthogy a törvénytervezet ezikkéltáthatalmát fog letárgyaltatni, a tanácskozások előreláthatólag több napot fognak igényelni. Tekintettel ezen enquete-re, a czukortermelés körül érdekelteknek Prágába a hó 11-re egybeíhívott értekezlete nem fog megtartatni és azok, kik e gyűlésre jelentkeztek volt, vasárnap Bécsben jönek össze, hogy az enquete tagjaival tartandó előtanácskozásban esetleg szükségesnek mutatkozó határozatokat hozhassanak, és az enquete tárgyalásai alatt a szakértőkkel érintkezésben maradjanak.

Hivatalos piaci árak Aradon.

(Április 9.) 1. Gabnamélek: tiszta buza legnehezebb 7 frt 80 kr, közép 7 frt 60 kr, kétézeres legnehezebb 7 frt 30 kr, közép 6 frt 80 krajczár, rozs legnehezebb 5 frt 40 kr, közép 5 frt 30 kr, árpa legnehezebb 5 frt 10 kr, közép 4 frt 80 kr, zab legnehezebb 5 frt 70 kr, közép 5 frt — kr, retek-repeze legnehezebb — frt — kr, kukorica 4 frt 70 kr, kukin. 2. Liszt: legfinomabb 0-4 17 frt 80 kr, legfinomabb 1. 17 frt 30 kr, szemelye 15 frt 20 kr, fehérvér 13 frt 80 kr, fekete kenyér 13 frt 40 kr, rozs — frt — kr, tengeri — frt — kr, kukin. Bors tiszta borból 18 frt 60 kr, árpakása 15 frt 80 kr, kukin. 3. Hívelyek: borsó 13 frt 20 kr, bab 10 frt 30 kr, lencse 12 frt 40 kr, káposzta 12 frt 20 kr, burgonya 3 frt 50 mkint. 4. Szalma: 1. kötött legjobb 5 frt 20 kr, középszerű 5 frt — kr, kötelten: legjobb 5 frt —, középszerű 4 frt 80 kr, egy mázsa. 5. Késti vagy áyl szalma: legjobb 2 frt 50 kr, középszerű 2 frt — kr, egy mázsa. 6. Takarmányszalma: legjobb 2 frt 50 kr, középszerű 2 frt — kr, egy mázsa. 7. Alomszalma: legjobb 1 frt 80 kr, középszerű 1 frt 60 kr, egy mázsa. 8. Fa: bük 3 frt 15 kr, aser 3 frt 15 kr, szifa 3 frt 10 kr, fenyő 3 frt 50 kr. 9. Hus: marha 56 kr, borja 60 kr, disznó 52 kr, juh 40 kr, disznóvár 80 kr, szalonna 60 kr, vaj 1 frt — kr, olvasztott vaj 1 frt 30 kr, egy kilója. 10. Vegyesek: Borszez 40 kr, tej 10 kr, fehérvér 6 bor 30 kr, fehérvér 20 kr, vörösvér 6 bor 80 kr, vörösvér 6 bor 80 kr, ezet 6 kr, pálinka (szilva) 30 kr, szes 28 kr, egy liter. 11. Zöldkő: Kál (Kohl) 14 kr, kalarabi (Kholerab) 12 kr, rezev egy csklóreka 12 kr, márga vagy murekya 14 frt, veresmagya 10 kr, fókagyma 14 kr, ezeller 12 frt, petrezselyem 12 kr, pastinak 20 kr, leveles-zöldség (Suppengrün) 14 kr, tojas darabja 2 kr, bors 1 frt 10 kr, paprika 80 kr kilogrammonként. Szeszlet. (Április 9.) (B.) Készáru nagyban 24.—24.25. kisinyben 24.75 hordó nélkül per 100 száz. Budapesti gabnatózsde. (Április 9.) Az üzlet lanyha, az árak 5 krajczárral olcsóbb. Tavasz buza 8.35—8.37, új buza 8.35

8.37, tengeri május-juniusra 5.56—5.58, tavasz zab 6.28—6.30.

Budapest, április 9. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Az esti tőzsdé zárlati árfolyamai: Magyar aranyárakék 104.05; magyar papírárakék 95.75; magyar hitelbank 295.90; osztrák hitelbank 295.25. London 125.90, Páris 50.—

Sertéskereskedelmi oszarnok.

Budapest-Köbányán. Köbányán, ápr. 8. Az üzlet nyomott. Magy. aranyáreg, néhez 44.—45.—, hatal néhez 45.—46. közép 44.—45.— forint, kunnyu 44.—45 forint, közönséges szedet néhez 45.—45.50 frt, közép — frt kunnyu 44.—45 frt — Romániá átmeneti bakonyi néhez — frt, átmeneti közép 41.50—42.50 frt, átmeneti kunnyu 40.—41.50 frt, eredeti néhez 43.—44 frt, átmeneti közép — frt. Szabiai néhez 41.—42 frt, közép 37.—38 frt, kunnyu 35.—37 frt. — Hízó egy éves éltőllyban 28.—30.50 frt, hízó két éves makkos éltőllyban 4 szalák — frt, frt 1 éves hízó a vasútról mázslára — frt. Az árak hízalt sertésnékél páronkint 45 kilós és 4 szalák leronással kilogrammonként értendők. Makkos sertés, éltőllyban 4 szalák leronással — frt. Romániát és szerbiai sertések, melyek mint átmenetiek adatakt 44. vevőnk — páronkint 3 aranyban van fejében megértettek.

Hivatalos árfolyamok

Table with 2 columns: Item name and value. Includes Magyar aranyárakék 8 sz., Magyar aranyárakék 4 sz., Magyar papírárakék 4 sz., Magyar vasuti kölcsön, Magyar keleti vasuti államkötvény I. kib., Magyar keleti vasuti államkötvény II. kib., Magyar keleti vasuti államkötvény III. kib., Magyar földterhermentesítési kötvény, Magyar földterhermentesítési kötv. záradék, Temes-bánsági földterhermentesítési kötvény, Temes-bánsági földterhermentesítési kötv. zár., Erdélyi földterhermentesítési kötvény, Horvát-szlavon földterhermentesítési köt., Magyar szőlődezmaváltási kötvény, Magyar nyeregeny-sorsjegy-kölcsön, Tiszazsábfolyási és szegedi sorsjegy, Osztrák járadék papírban, Osztrák járadék ezüstben, Osztrák járadék aranyban, 1860-iki osztrák államsorsjegy, Osztrák-magyar bankrészevény, Magyar hitelbankrészevény, Osztrák hitelintézeti részvény, Cs. és kir. arany, 20 frankos arany (Napoleonkor), Német birodalmi márká, London (3 havi váltókért), 20 markos arany.

IDEGENEK NÉVSORA.

(Április 9.) Nádor-szálló, Zsárcsánok, főreisz, Mezőhegyes, Schrabner Félip, güm. tulajdonos, Pécska, Karay Ivan, honvédhadmegy, Medgyes, Vojtek Károly és nője, győgyászorész, Pécska, Scholtz Ernő, postaosztos, Battonya, Weisz Zsigmond, reg. berlő, Temesvár, Nagy Pál, bírt., Kurtics, Papp Sándor és nője, bírt., Kovács-háza, Dragan Ede, bírt., Nagyfal. Marczinka József, kereskedősegéd, Billet Rózer és Rodt, kereskedősegéd, Solohsin, Holerstein Mr. keresk., Straut-Anna, Weisz Adolf, gabonakereskedő, Kisjenő, Szentes Leopold, keresk., Budapest, Schiller Mr. keresk., Leszuczka, Banany Zsigmond, keresk., Mezőhegyes, Klein Adolf, keresk., Kisjenő. Háromkirály-szálló, Haraszt János, bírt., Battonya, Szlavoneczky J. tanító, Nadelbes, Eberhard János, pénzügyelői foglyázó, Guraboch, Mészáros Mihály, jegyző, Boroshecs, Schlimmer Lipót, árendás, Boroshecs, Balog József, földműves, Töröcsen, Péry Adolf, keresk., Pécska, Marosy Ferencz, keresk., Kigyos, Wald-hart János, keresk., Elek, Rost D., keresk., Pécska.

Felelős szerkesztő: Hindy Árpád.

A Széchenyi-Irodalmi Intézet ápril 10-étől fogva a megyeház-utczai Natland-féle ház földszinti helyiségeiben van. Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala, az „Arader Lloyd” expedíciója és a nyomdászati bármennyő munkák, továbbá a két lap részére szülő hirdetések felvételi irodája, főtérén a térvényszék mellett Neumann-ház utczára nyíló helyiségében létezik, hol a két újságegyes számai is kaphatók. Ott van a közönségi és szolgabírói nyomtatványok raktára is, hol a hivataloknak szükséges mindenféle irodaszerek is elárúztatnak. Vidéki levelezések és megrendelések, a menyiben a lapokat illetik, úgy, mint eddig, az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala, vagy az „Arader Lloyd” expedíciója, Aradon, egyébként a „Széchenyi-irodalmi intézetnek Aradon” címe alatt kértetnek beküldetni.

Nyilttér.

Hogy egészséges és jó fogakkal bírjunk, azokat multhatlanul mindennap tisztítanunk kell. A fogak tisztítására a legcélzserűbb és legjobb szer a Dr. Popp J. G.

cs. k. udvari fogorvos (Bécs, I. Bognergasse Nr. 2.) valódi

Anatherin-szajviz, fogpásztá és fogpóra,

mely Aradon: Schaffer Adolf, Rozenay Mátyás, Ring Lajos, Kiss István és Földes Kelemen gyógyszerészek uraknál, Tones F. és társas, Elias Armin, Tones Ferencz és Ede, Erney Gyula, Maresch Gyula és Marx Adolf urak kereskedésében.

Uj-Aradon: Ternájgó Caesar gyógyszer.

\*) E rovart alatt közzétetért nem vállal felelősséget a Szerk.

## Arverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. tszék mint tikkvi hatóság közhírré teszi, hogy a magy. kir. kincstár végrehajtónak Sztancs Luka toki lakos végrehajtást szenvedő ellen 185 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. tszék területén lévő, Tok községben fekvő, a 76. sz. tikkvben AII—9. és a II 1. alatt felvett, végrehajtást szenvedőt egy harmadban megillető telek, ház, kert és 1/8-ad külállományú földből álló ingatlanokra az árverést 350 forintban ennell megállapított kikiáltási árbán elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1886. július 5-ik napján, d. u. 2 órakor Tok község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 35 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyam-malszámított és az 1881. é. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt Aradon, a kir. tikkvi tszéknek 1886. évi január hó 23-ik napján tartott üléséből.

Az aradi k. tszék,  
mint tikkvi hatóság.

236—1

## Pályázati hirdetmény.

Csanádmegyébe kobelezett, mintegy fél-résben tót ajku Nagylak községében az adóügyi jegyzői állás elhalálózás folytán megüresedvén, ezen állásnak választás útján leendő betöltésére határidőül f. 6. április hó 28-ik napjának d. e. 9 óráját Nagylak város házához tűzöm ki.

Felhívhatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtanak, miszerint az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. és 83. §§-ai értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket, melyhez a tót nyelv bírást igazoló hiteles bizonyítványok is csatolandók le znek, — alóliatnál f. év április hó 27-ik napjának d. u. 5 óráiganyival is inkább benyújtani el ne mulasszák, minthogy a netalán később beérkező kérvények figyelmébe vehetők nem leendnek.

Ezen állás javadalmazása:  
havonkint előre fizetendő 800 frt évi fizetés s negyedévenkint előre fizetendő 200 frt lakbér.

Kelt Nagylakon, 1886. év április hó 2-án.

Dobrány Adám,  
sz. bíró.

Az ARADI KÖZLÖNY Kivádkivatala.

**Széchenyi irodalmi intézet**  
**KÖNYVNYOMDÁJA**  
és hírlapkiadó-hivatala,  
Aradon, főtér, Neuman-házban levő  
utczára nyíló irodájában  
a legjutányosabb árak mellett készít mindennemű

## KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

a legdiszesebb kiállításban, ugymint:

meghívók, névjegyek (100 db. 45 krtól 1 frt 30 krig), családi értesítések,  
gyászjelentések,  
KERESKEDELMI KÖRLEVELEK, SZÁMLÁK, ÁRJEJYZÉKEK,  
bármily nagyságu falragaszok és táblázatok,  
lapok, folyóiratok, röpiratok s egyéb művek, stb.

AZ „ARADI KÖZLÖNY” ÉS „ARADER LLOYD”-RA  
hirdetések és előzetési pénzek felvételéi tartoznak.

Tekintettel a gyakori  
betöréses tolvajlásokra,

figyelmeztetjük a n. é. közönséget, hogy a mi

**pánczél-cassánk**

**pánczél-betétünk**

a legerőszakosabb betörési kísérletnek is ellen áll, s így ennek megszerzése a legbiztosabb módszer a betörések elleni biztosítására. A pánczél-cassák és pánczél-betétek külön e célra keményített anyagból készülnek, mely olyan ellenállást fejt ki, hogy semminemű betörő eszköz — még a legerőszakosabb kalapácsütések sem — képes abban kárt tenni. Készleteknek nyilatkozunk, minden általunk szállítandó pánczél-cassát előleges betörési kísérletnek alávetni.

Wertheim F. és társa

es. k. szabadalmazott cassagyár főraktára Aradon.

Hann A.-nál.

## Huzás máre Hónaphban.

Huzás már e

Kincsem 11 sorsjegy 10  
Sorsjegy 1 csak 10

Főnyeremény készpénzben

**50.000**

10.000 a, 5000 a 20% lev. 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-együt sorsjegy-irodája: Budapest, vaczi-utca 6. sz.

hó 24-én.

167—29.12

## STEINITZER N. festék-, firnisz- és lack-kereskedése, Arad, főtér 3. sz.

Kizárólagos

Alapítva 1840.

Van szerencsém a t. közönség figyelmét régi, jöhírű üzletmre felhívni, melyet a tavaszi idényre egészen megnagyobbítottam és sok festékanyaggal gazdagítottam, mely eddig üzletemben hiányzott. Fő törekvésem oda irányul, hogy üzletem bármelyik fővárosi nagyobb festéküzlettel bátran kiálhassa a versenyt.

Ajánlom saját gyártmányu legfinomabb olajfestéket, met, gyorsan száradó olajkenőzt (firnisz), lenolajt és vizszinű, szagtalan terpentinolajt.

Teljes raktára mindennemű föld- és chemiai festéket; copal-, damar-, vas- és bőrlacknak; mindenféle spiritusz, praeparations- és kocsilacknak. Legjobb minőségű szobapadló-festék és fénylack, azonnal száradó polittirlack.

Nagy raktár mindennemű szobafestési és mázószerekből: asztaloseny, schellack, festővászón és hólyagfestékben; mindenféle festő és mázóecsetekben, ugy egyáltalában minden e szakmába vágó cikkemben, nagy választék, pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett.

Raktára és egyedüli elárúsító helye az Offenbacher Christoph Schramm-féle valódi borostyánkő padolatlack-rak, valamint Berlinből a Franz Christoph-féle szobapadló fénylacknak, mely azonnal megszárad és szagtalan.

Raktára és egyedüli elárúsító helye a

**NOBLES HOARE-féle** londoni kocsilacknak, valamint a Pflug-féle platina-festéknek, mely nedves helyek szárazon való tartására kiválóan alkalmas.

**STEINITZER N.**

Aradon, főtér 3. sz.

218—2\*

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.